

«Science», the European Association of pedagogues and psychologists

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL WEB-CONGRESS
OF PEDAGOGUES AND PSYCHOLOGISTS

«BE SMART!»

the 17-18th of February 2015, Geneva (Switzerland)

VOL. II

2015, GENEVA

**«Science», the European Association of
pedagogues and psychologists**

*International scientific-practical
web-congress of pedagogues and
psychologists*

«BE SMART!»

**the 17-18th of February
2015, Geneva (Switzerland)**

Volume II

2015, Geneva

International scientific-practical conference of teachers and psychologists [Text]:
materials of proceedings of the International Scientific and Practical Congress.

ISBN 9787637903249

International scientific-practical congress of teachers and psychologists
"The generation of scientific ideas", the 17-18th of February, 2015, Geneva
(Switzerland).

Geneva (Switzerland), the 17-18th of February, 2015/ Publishing Center of the
European Association of pedagogues and psychologists "Science", Geneva, 2015,
p. 212

Information about published articles is regularly provided to Russian Science Ci-
tation Index (Contract No 14395).

Any reproduction or distribution of the materials published in this publication is
allowed only with the written permission of the authors.

Abstracts presented in author's edition as of the international and national legisla-
tion on the date of the Congress.

Published in author's edition. Editorial department is not responsible for
the contents.

ISBN 978-7-637903-24-9

9 787637 903249

© Authors, 2015 © the European Association of pedagogues and psychologists
"Science"

CONTENT

DIRECTION I: PEDAGOGIC SCIENCES

Section 8.**PARENTING AND HOME EDUCATION****Палкин В.А.***Когда молчат музы... (о соотношении понятий семья, культура, цивилизация)..... 7***Section 9.****MODERN TECHNOLOGIES IN TEACHING SCIENCE****Лукановская А.В.***Педагогические условия раскрытия творческого потенциала студентов при изучении иностранного языка ..... 14***Сергеєва В.***Імітаційні ігрові методи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів – майбутніх педагогів ..... 21***Section 10.****THEORETICAL FOUNDATIONS OF PERSPECTIVE DEVELOPMENT OF MODERN PEDAGOGY****Мирза Н.В.***Суцність менеджмента качества образования ..... 26***Section 11.****MODERN INNOVATIVE TECHNOLOGY IN EDUCATION (INTERNET EDUCATION, INDIVIDUAL PROGRAMS, TUITION, PRESENTATION OF ACADEMIC THESES, ETC.)****Андрейковец Е.М.***Тьюторство как современная модель взаимодействия в виде «преподаватель-студент» ..... 30***Сергиенко К.Н., Джуха Х. Ш., Писаренко Г. А.***Инновационные подходы в физическом воспитании детей со сниженным зрением 34*

DIRECTION II: PSYCHOLOGY SCIENCE

Section 1.**GENERAL PSYCHOLOGY , PERSONALITY PSYCHOLOGY, HISTORY OF PSYCHOLOGY****Алексеева Ю.А.***Теоретичний аналіз структурних моделей віри ..... 40***Карсканова С. В.***Розгляд соціального інтелекту в історичному аспекті..... 42***Лозова О.М.***Міжпрофесійна диференціація психосемантичного змісту категорії «справедливість» 46*

Section 1.**General psychology , personality psychology, history of psychology.****ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРНИХ МОДЕЛЕЙ ВІРИ****Алексеева Ю.А.***докторант кафедри теоретичної та консультативної психології**НПУ ім. М.П.Драгоманова, м. Київ**E-mail: yulya-alekseeva-74@mail.ru*

На сьогоднішній день одним з актуальних питань психологічної науки є вивчення феномену віри, як духовного стрижня особистості, що мобілізує її внутрішні ресурси. Віра як складне особистісне утворення має свою структуру, яка містить певні елементи та відображає їх взаємозв'язок. Вивчення структурних компонентів віри особистості дає змогу краще диференціювати та діагностувати їх викривлення, які призводять до розвитку непродуктивних форм віри. Тому для об'єктивного розуміння віри, як системоутворюючого феномена, необхідним є теоретичне дослідження її структурних моделей, які відображають різні конфігурації психічних явищ.

Аналізуючи наукові погляди психологів, слід зазначити, що деякі вчені (Дж. Леуба, Д.М. Угринович, Т.О. Казанцева, О.М. Двойнін, В.П. Москалець, О.І. Клімшшин) здійснювали спроби структурувати таке складне психічне утворення, як віра, в якому, на їх думку, певну роль відіграють усі психічні процеси, включаючи уяву, почуття й волю.

Так, американський психолог Дж. Леуба вважав, що віра особистості включає як її упевненість в істинності певних суджень або поглядів (що передбачає діяльність мислення), так і почуття, потреби, волю до їх реалізації [6].

Д.М. Угринович виділив психологічні особливості віри. По-перше, важливу роль у вірі відіграють почуття людини. Оскільки предмет віри викликає зацікавлене ставлення людини, воно реалізується насамперед в емоційній сфері, спричиняючи ті чи інші почуття та переживання. Діапазон цих переживань може бути досить різним як за змістом, так і за інтенсивністю, однак поза емоційним ставленням віра неможлива. По-друге, віра неможлива поза особистісною оцінкою предмета віри. Ця оцінка найчастіше буває позитивною. Людина вірить у те, що відповідає її ідеалам, прийнятій нею системі цінностей, що приносить їй суб'єктивне моральне задоволення. При цьому сама віра відіграє певну роль у формуванні її ідеалів і ціннісних орієнтацій. Вчений зауважував, що віра (особливо релігійна) існує і за наявності різко негативної оцінки певного явища, образу (віра в «чорну магію», чаклунство, у диявола). Проте, якою б не була оцінка предметів віри, вона в ній обов'язково наявна і накладає певний відбиток на її зміст. По-третє, віра передбачає активне особистісне ставлення до свого предмета, яке зачіпає вольові процеси й проявляється тією чи іншою мірою в поведінці людини. Особистісне, зацікавлене, емоційне й оцінне ставлення людини до предмета власної віри завжди впливає на її поведінку [6].

За науковою позицією В. Л. Петрушенко і Г. Н. Щербакової віру слід вивчати як складне

психологічне утворення. Вона містить у собі два компоненти: інтелектуальний і емоційний, при цьому останній є домінуючим компонентом віри. Віра – це емоційно пережите ставлення суб'єкта до певної сукупності поглядів і уявлень про реальну або вигадану «дійсність», що визнається істинною, яка не може бути доведена в цей момент. Така дійсність зумовлена джерелом якістю соціальної інформації, формується під впливом соціально-історичних цінностей, потреб та інтересів, стає формою суб'єктивного внутрішнього прийняття авторитету й спонукає вольове ставлення, поведінку та вчинки людей. На думку цих вчених, суттєвими особливостями віри є внутрішнє прийняття людиною чого-небудь істинного й згода з ним; почуття, що визначає емоційне переживання-ставлення людини до предмета віри; відображення у змісті віри життєво важливих інтересів людей; опора на авторитет; ціннісне ставлення до чого-небудь як до правильного чи неправильного, справедливого чи несправедливого, гарного чи поганого [5].

Російська вчена Т.О. Казанцева у своєму дослідженні доходить висновку, що віра – це комплекс когнітивних, ціннісних, мотиваційних, настановних і афективних утворень. Когнітивний компонент віри, на думку дослідниці, представлений системою уявлень людини про предмет віри, експектаціями стосовно себе та інших, сугестивністю та контрсугестивністю, рівнем критичності. Афективний компонент віри вміщує в себе афекти, пов'язані із предметом віри. Наставний компонент містить систему установок відносно предмета віри, цілей і діяльності людини. Ціннісний компонент презентований ціннісними орієнтаціями, спрямованими на предмет віри [2].

Розглядаючи віру як інтегральну психологічну характеристику, що поєднує в єдине ціле різні явища психічної дійсності, О.М. Двойнін зазначав, що у вірі наявний елемент знання, проте в ній на передній план виступає не об'єктивний зміст цього знання, а значення цього змісту для людини. Психологічною продукцією віри виступає не представленість образу майбутнього у свідомості, а переживання майбутнього в сьогоденні. Вивчаючи зв'язок віри зі смисловою сферою особистості, учений зауважував, що смисл і віра подібні за багатьма характеристиками. Між вірою та смислом існує пряма залежність, втрата смислу завжди пов'язана із втратою віри. Аналізуючи взаємозв'язок віри з переконаннями, він підкреслював, що віра нетотожна переконанням людини. І пояснював це тим, що переконання – це результат особистісного розвитку людини і відносно статичні утворення, а віра присутня у людини незалежно від ступеня сформованості переконань і має динамічний характер [1].

Відомий український психолог В.П. Москалець виділяв у структурі релігійної віри раціональний, емоційний і вольовий компоненти. Аналізуючи релігійні почуття, він підкреслював, що емоційний елемент віри утворюють звичайні емоційні переживання (стани, процеси), які спрямовуються на релігійний об'єкт. Емоційні переживання зумовлюють особистісну значущість, цінність віри для суб'єкта і утворюють основу, ґрунт її функціональної динаміки. Релігійні почуття – сталі і тривалі емоційні стани, об'єктом яких є Бог, надприродні істоти, релігійні цінності. До таких почуттів належать релігійна любов, релігійний страх, релігійне почуття піднесеного тощо. Розглядаючи взаємозв'язок раціонального та емоційного компонентів із волею, вчений стверджував: якщо розум, інтуїція, емоційні переживання суб'єкта вибира-

ють «бути у вірі», його воля забезпечує відповідну саморегуляцію на цьому шляху [4].

Досліджуючи феноменологію релігійної віри в рамках християнсько-орієнтованого підходу, О.І. Климишин виділила в ній чотири структурні компоненти: 1) сфера несвідомого як апіорне онтологічне джерело; 2) когнітивно-рефлексивний, що забезпечує усвідомлення об'єкта віри; 3) емоційно-ціннісний, що забезпечує емоційну значущість об'єкта віри; 4) мотиваційно-вольовий, що полягає у здатності людини до дій згідно з релігійною вірою [3].

Таким чином, презентовані структурні моделі віри особистості свідчать, що віра розглядається вченими як інтегроване психічне утворення, яке вміщує певні компоненти та складові.

Список літератури:

1. Двойнин А. М. Психология верующего: Ценностно-смысловые ориентации и религиозная вера личности: Монография / А. М. Двойнин. – СПб.: Речь, 2011. – 224 с.
2. Казанцева Т. А. Вера как социально-психологический феномен и его суггестивный механизм формирования: дис. кандидата психол. наук:19.00.05 / Казанцева Татьяна Александровна. – М., 2007. - 136 с.
3. Климишин О. І. Християнсько-психологічні основи духовного розвитку особистості: дис. доктора психол. наук: 19.00.07 / Климишин Ольга Іванівна. – Івано-Франківськ, 2013. – 492 с.
4. Москалець В.П. Психология религии / В. П. Москалець. - К.:Академвидав, 2004. – 240 с.
5. Петрушенко В. Л. Вера в духовном мире личности / В.Л. Петрушенко, Г. Н. Щербакова. - Львов: Выща шк. Изд-во при Львов. ун-те, 1989. - 96 с.
6. Угринович Д. М. Психология религии / Д. М. Угринович. – М.: Политиздат, 1986. – 352 с.

РОЗГЛЯД СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ІСТОРИЧНОМУ АСПЕКТІ

Карсканова С. В.

*кандидат психологічних наук, ст. викладач
кафедри теорії та методики початкової освіти
Миколаївського національного університету
ім. В.О.Сухомлинського, м. Миколаїв
E-mail sveta.karskavova@gmail.com*

Соціальний інтелект є одним з найважливіших компонентів життєдіяльності людини, він надає можливість розуміти самого себе, забезпечує вірне трактування вчинків людей, їх вербальних і невербальних реакцій, виступає у якості важливої когнітивної складової в структурі комунікативних здатностей особистості. Основні завдання вивчення соціального інтелекту, з нашої точки зору, спираючись на досвід дослідження цієї теми, полягають у тому, щоб визначити роль соціального інтелекту у вирішенні завдань розвитку в рамках кожного психологічного віку; виявити, в яких віково-специфічних феноменах проявляється соціальний інтелект у сфері значущих відносин особистості та яке місце соціального інте-